

Op 23 mei 2025 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van mevrouw Linda Wissink van de fractie Volt gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Recentelijk zijn er berichten over (dreigende) uitzettingen van kinderen die al jarenlang in Nederland verblijven. Dat betreft nog geen kinderen die in het asielzoekerscentrum (AZC) in Enschede wonen. Als gemeenteraad maken wij ons wel zorgen over de impact van mogelijke toekomstige uitzettingen op deze kinderen, hun omgeving en op de samenleving als geheel. Wij stellen daarom de volgende schriftelijke vragen:

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen van mevrouw Linda Wissink inzake gewortelde kinderen azc in Enschede.

Juridisch kader en bevoegdheden

Vraag 1. Kunt u aangeven op basis van welke wet- en regelgeving in Enschede besluiten tot uitzetting van minderjarige asielzoekers worden genomen, en welke rol de gemeente Enschede daarin formeel speelt?

Antwoord: De besluitvorming rondom de uitzetting van minderjarige asielzoekers valt onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. Gemeente Enschede speelt hierin geen formele rol. Daarnaast wordt informatie over (dreigende) uitzetting niet actief met de gemeente gedeeld, omdat dit onder de privacywetgeving valt en buiten onze bevoegdheid ligt. De gemeentelijke betrokkenheid beperkt zich tot het faciliteren van asielopvang, onder regie van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA).

Vraag 2. In hoeverre zijn er mogelijkheden voor de gemeente om bezwaar aan te tekenen of invloed uit te oefenen op dergelijke besluiten, bijvoorbeeld via de weg van bestuurlijk overleg met COA, IND of het ministerie van Justitie en Veiligheid?

Antwoord: Formeel heeft de gemeente geen directe bevoegdheid om bezwaar aan te tekenen tegen besluiten van het Rijk omtrent de uitzetting van (minderjarige) asielzoekers. Deze besluiten worden genomen binnen het wettelijke kader van de Vreemdelingenwet 2000, onder verantwoordelijkheid van de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) en de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V). Dat neemt echter niet weg dat de gemeente theoretisch wél een rol kan spelen in het signaleren van bijzondere omstandigheden en het agenderen van aandachtspunten via bestuurlijke of ambtelijke overleggen met betrokken ketenpartners, zoals het COA, de IND, de DT&V en het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Daarnaast geldt dat ook politieke partijen in de gemeenteraad invloed kunnen uitoefenen via hun eigen landelijke partijstructuren. Dat biedt een aanvullende route om onderwerpen als deze op de landelijke politieke agenda te plaatsen en bij te dragen aan een maatschappelijk en menswaardig asielbeleid.

Vraag 3. Hoeveel minderjarige kinderen zijn er momenteel woonachtig in het azc in Enschede, en hoeveel van hen verblijven al langer dan vijf jaar in Nederland?

Op basis van de meest recente kwartaalrapportage van het COA verblijven er op dit moment 84 minderjarige kinderen in het azc in Enschede. Dit aantal is onderhevig aan enige fluctuatie, afhankelijk van instroom en uitstroom. Voor zover op dit moment bekend, verblijft geen van deze kinderen langer dan vijf jaar in Nederland. Deze informatie is recent afgestemd met de locatiemanager van het COA in Enschede, in het kader van technische vragen van de fractie EnschedeAnders.

Het is belangrijk te benadrukken dat verblijfsduren per kind individueel kunnen verschillen, en dat de exacte verblijfsduur mede afhankelijk is van de verblijfs historie en eventuele eerdere opvang op andere locaties binnen Nederland.

Vraag 4. Zijn er kinderen uit het azc in Enschede in de afgelopen vijf jaar uitgezet, en zo ja, kunt u aangeven hoeveel, uitgesplitst naar leeftijd en verblijfsduur?

Antwoord: Voor zover bij de gemeente bekend, zijn er in de afgelopen vijf jaar geen minderjarige kinderen vanuit het azc Enschede uitgezet.

Vraag 5. Wordt de gemeenteraad standaard geïnformeerd bij (dreigende) uitzettingen van langdurig in Nederland verblijvende kinderen die verblijven in het azc in Enschede?

Antwoord: Deze informatie wordt niet gedeeld met de gemeente, omdat dit individuele informatie betreft over personen en hun (dreigende) uitzettingen. Dit valt onder privacywetgeving en valt niet binnen de wettelijke bevoegdheid en taak van de gemeente. Er zijn op dit moment geen specifieke landelijke afspraken of vaste werkwijzen waarin is vastgelegd dat de gemeenteraad wordt geïnformeerd bij (dreigende) uitzettingen van langdurig in Nederland verblijvende kinderen die verblijven in het azc.

In de reguliere kwartaalrapportages van het COA aan de gemeente wordt algemene informatie verstrekt over de registratie van de bewonerspopulatie, waaronder vertrek naar het land van herkomst. Deze informatie is echter niet herleidbaar tot individuele personen of specifieke gezinnen, en bevat geen details over de verblijfsduur of omstandigheden van vertrek.

Belangen van het kind en maatschappelijke gevolgen

Vraag 6. In hoeverre wordt bij een voorgenomen uitzetting rekening gehouden met het VN-Kinderrechtenverdrag, in het bijzonder artikel 3 ("het belang van het kind staat voorop") en artikel 12 ("recht op mening en participatie")?

Antwoord: De beoordeling van een voorgenomen uitzetting van minderjarige asielzoekers valt onder de verantwoordelijkheid van de IND en wordt uitgevoerd binnen het kader van nationale wetgeving en internationale verdragen, waaronder het VN-Kinderrechtenverdrag.

Vraag 7. Hoe is de nazorg of begeleiding geregeld die geboden wordt aan uitgezette kinderen of hun omgeving, bijvoorbeeld aan leerkrachten, klasgenoten of buurtinitiatieven?

Antwoord: Op dit moment is er binnen de gemeente Enschede geen specifieke nazorg of begeleiding georganiseerd voor kinderen die worden uitgezet, noch voor hun directe omgeving, zoals leerkrachten, klasgenoten of betrokken buurtinitiatieven. De voornaamste reden hiervoor is dat zich in Enschede tot op heden geen concrete gevallen van uitzetting van minderjarige kinderen vanuit het azc hebben voorgedaan.

Standpunt van het college

Vraag 8. Wat is het standpunt van het college over het uitzetten van kinderen die feitelijk geworteld zijn in Enschede?

Antwoord: Het college van Enschede erkent dat uitzetting van kinderen die langdurig in Nederland verblijven en feitelijk geworteld zijn in Enschede, ingrijpende persoonlijke gevolgen kan hebben. Deze kinderen maken vaak deel uit van schoolgemeenschappen, buurtverbanden en sociale netwerken, en hun vertrek raakt niet alleen henzelf, maar ook hun omgeving.

Tegelijkertijd is het college zich ervan bewust dat de besluitvorming over verblijf en uitzetting van asielzoekers, inclusief minderjarigen, een exclusieve bevoegdheid is van het Rijk, gebaseerd op de Vreemdelingenwet 2000 en uitgevoerd door ketenpartners als de IND en DT&V. Binnen deze wettelijke kaders is het formeel niet aan het college om te oordelen over individuele uitzettingen. Wel staat het college voor een menswaardige benadering en onderschrijft het, het belang van zorgvuldige procedures, waarin oog is voor de belangen van kinderen, zoals verankerd in het VN-Kinderrechtenverdrag.

Enschede, 10 juni 2025

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

R.W. Bleker